

Tècniques de Realització i Direcció Radiofònica

Codi: 103034

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Armand Balsebre Torroja

Correu electrònic: Armand.Balsebre@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

María Luz Barbeito Veloso

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits específics. És una continuïtat dels coneixements, competències i habilitats adquirides a Guió Audiovisual de Ficció (segon), Llenguatge Radiofònic (tercer) i Locució i presentació (tercer). Es valora molt positivament per a la pràctiques de laboratori el coneixement operatiu del sistema d'edició sonora Dalet, que és el sistema implantat a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB i a les principals emissores radiofòniques del país.

Les sessions s'imparteixen indistintament en català i castellà, però la llengua vehicular majoritària és el català.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria Creació i Realització Audiovisual, la qual es desenvolupa al llarg del tercer i quart curs del Grau. Es tracta d'una matèria formada per nou assignatures, l'objectiu principal de les quals és proporcionar coneixements específics sobre les estratègies creatives en disseny, producció, realització, edició i postproducció dels missatges de la Comunicació Audiovisual.

En el cas concret de Tècniques de realització i direcció radiofònica es vol formar l'estudiant en el control de totes les etapes del procés creatiu de la posada en escena ("mise-en-scène") sonora a la ràdio per a la realització d'un programa de ficció: adaptació "sonora" del guió; disseny del perfil sonor general del programa; planificació de la producció; selecció de les veus, músiques i ambientació sonora més congruent; direcció de locutors i actors; construcció de paisatges sonors a partir de l'enregistrament previ en ambients reals; muntatge musical; edició i postproducció sonora del programa mitjançant el sistema d'edició digital Dalet. A partir de l'anàlisi dels guions literaris proposats pel professor i les discussions als seminaris sobre les estratègies creatives més oportunes per a la seva adaptació, les pràctiques de laboratori dirigiran l'estudiant cap a la realització i edició de tots els materials sonors i a la direcció de l'equip de veus professionals que intervenen en el procés de producció i enregistrament sonor del programa, la unitat didàctica bàsica al voltant de la qual gira també l'avaluació dels estudiants.

Competències

- Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
- Demostrar capacitat creativa en la realització audiovisual.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar capacitat de lideratge, negociació i treball en equip, així com resolució de problemes.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar les tecnologies avançades per al desenvolupament professional òptim.
- Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els principis teòrics als processos creatius.
2. Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Demostrar capacitat de lideratge, negociació i treball en equip, així com resolució de problemes.
5. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
8. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
9. Divulgar els coneixements i innovacions de l'àrea.
10. Dominar les eines tecnològiques per a la realització audiovisual.
11. Generar productes audiovisuals de qualitat i amb una estètica innovadora.
12. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
13. Gestionar el temps de manera adequada.
14. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
15. Utilitzar el llenguatge propi de cada un dels mitjans audiovisuals de comunicació a les seves modernes formes combinades o en suports digitals per a la realització de documentals periodístics.
16. Utilitzar les tecnologies avançades per al desenvolupament professional òptim.
17. Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Continguts

- 1.- LA MISE-EN-SCÈNE SONORA A LA RÀDIO. ADAPTACIÓ "SONORA" DEL GUIÓ LITERARI.
- 2.- DISSENY DEL PERFIL SONOR DEL PROGRAMA.
- 3.- REWRITING DEL GUIÓ EN FUNCIÓ DEL PERFIL SONOR GLOBAL DEL PROGRAMA.
- 4.- REWRITING DEL GUIÓ EN FUNCIÓ DE LES ESTRATÈGIES CREATIVES.
- 5.- PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA PRODUCCIÓ SONORA (ASSAIG VEUS, LOCALITZACIÓ MATERIAL SONOR, ENREGISTRAMENTS, POSTPRODUCCIÓ DIGITAL).
- 6.- MUNTATGE MUSICAL I PLANIFICACIÓ TECNOLÒGICA DE L'AMBIENTACIÓ SONORA.
- 7.- DIRECCIÓ DE LOCUTORS I ACTORS.
- 8.- POSTPRODUCCIÓ SONORA.

Metodologia

L'assignatura incorpora al nou àmbit formatiu sobre al procés creatiu de la realització i la direcció radiofònica els coneixements previs adquirits per l'estudiant a les assignatures de llenguatge radiofònic, guió audiovisual i locució. Els continguts teòrics de les lliçons magistrals i les sessions dels seminaris estan al servei de la conceptualització dels exercicis que l'estudiant desenvoluparà a les classes pràctiques de laboratori. Les lliçons magistrals tindran una durada de 60 minuts i es duran a terme en una aula dels Laboratoris, amb l'audició i anàlisi de programes de referència. Les sessions dels seminaris tindran una durada de dues hores, també en una aula dels Laboratoris, on els alumnes sotmetran a la discussió i debat general les diferents propostes creatives per a la realització dels exercicis. Les classes pràctiques de laboratori es desenvoluparan als estudis de ràdio i a les aules Dalet, tindran una durada de dues o tres hores, i estan orientades a la planificació, producció i enregistrament de diferents exercicis o unitats didàctiques mínimes que permetran l'enregistrament i postproducció final del programa radiofònic o unitat d'avaluació principal de l'assignatura. El temps que l'estudiant dedicarà a la preparació dels debats als seminaris i dels exercicis pràctics s'adscriu al temps de treball autònom que correspon a aquesta assignatura, conjuntament amb les lectures i audicions proposades pel professor.

Els alumnes tindran publicat setmanalment a la plataforma Moodle l'esquema i planificació de les lliçons i exercicis a realitzar.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	11,25	0,45	1, 8
Pràctiques de Laboratori	22,5	0,9	1, 4, 10, 11, 12, 13, 17
Seminaris	11,25	0,45	1, 2, 4, 6, 7, 8, 14
Tipus: Supervisades			
Activitats d'avaluació	7,5	0,3	1, 6, 8, 10, 11, 12, 13
Tutories	7,5	0,3	3, 6
Tipus: Autònomes			
Lectures, audicions, preparació exercicis	82,5	3,3	3, 5

Avaluació

El sistema d'avaluació està integrat per tres parts diferenciades, cadascuna de les quals s'ha d'aprovar amb un mínim de 5 punts sobre 10 per a superar l'assignatura. El pes d'aquestes parts és el següent:

- Exercici teòric: Dossier del pla de producció, disseny i realització de la pràctica final: 30%
- Assistència i participació als seminaris: 10%
- Exercicis de les pràctiques de laboratori: 60%

Els criteris d'avaluació estan directament relacionats amb els resultats d'aprenentatge. La qualificació final de l'estudiant vindrà principalment determinada per l'exercici final (l'enregistrament i postproducció d'un programa radiofònic). Les qualificacions obtingudes a les diferents pràctiques prèvies identifiquen el nivell de progressió i qualitat del treball de l'estudiant, però només representen el 20% de la nota corresponent a les pràctiques de laboratori. Són obligatòries totes les pràctiques programades.

Activitats de reavaluació

Les darreres tres setmanes del curs es dedicaran a activitats de reavaluació, a les quals es podran acollir els estudiants que compleixin la següent condició: que hagin obtingut una nota entre 3 i 4,9 a l'exercici pràctic final. En cap cas es podrà optar a la reavaluació per pujar nota.

No són proves reavaluables: les pràctiques prèvies a la pràctica final, ni l'assistència i participació als seminaris, ni el dossier del pla de producció, disseny i realització de la pràctica final.

Les característiques d'aquesta prova de reavaluació seran puntualment comunicades.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació Seminaris	10%	0,75	0,03	6, 8, 12, 13
Exercici teòric: Dossier del pla de producció, disseny i realització pràctica final	30%	2,25	0,09	1, 10, 11, 12, 13
Pràctiques de Laboratori	60%	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Bibliografia

BÀSICA:

ARNHEIM, RUDOLF: Estética radiofónica. Gustavo Gili, Barcelona, 1980.

ASH, WILLIAM: Radio Drama, Elm Tree Books, London, 1985.

BALSEBRE, ARMAND: El lenguaje radiofónico, Cátedra, Madrid, 2014 (6ª edición).

BAREA, PEDRO: La estirpe de Sautier: la época dorada de la radionovela en España (1924-1964), El Pais Aguilar, Madrid, 1994.

BECK, ALAN: Radio Acting, A&C Black, London, 1997.

BLANCH, MARGARITA y LÁZARO, PATRICIA: Aula de locución, Cátedra, Madrid, 2010.

BUSTOS, INÉS (ed.): La Voz. La técnica y la expresión, Paidotribo, Badalona, 2007 (2ª edición)

GUTIÉRREZ, MARÍA Y PERONA JUANJO: Teoría y técnica del lenguaje radiofónico, Bosch, Barcelona, 2002.

HORSTMANN, ROSEMARY: Writing for Radio, A&C Black, London, 1997 (third edition).

RODERO, EMMA y SOENGAS, XOSÉ: Ficción radiofónica, Instituto RTVE, Madrid, 2010.

RODGER, IAN: Radio Drama, The Macmillan Press, London, 1982.

SANCHIS, ALBERTO: Recordando a Antonio Losada (1921-1990), Viena, Barcelona, 1997.

WESTON, JUDITH: Directing Actors, Michael Wiese Productions, Studio City (CA), 1996.

COMPLEMENTÀRIA:

FUZELLIER, ETIENNE: Le langage radiophonique, IDHEC, Paris, 1965.

GADDA, CARLO EMILIO: L'Art d'Écrire pour la Radio, Les Belles Lettres, Paris, 1993.

HILLIARD, ROBERT L. (ed.): Radio Broadcasting. An Introduction to the sound medium, Longman, New York, 1985 (third edition).

JAMEUX, DOMINIQUE: Radio, Fayard, Paris, 2009.

LAVANDIER, YVES: La dramaturgia. Los mecanismos del relato: cine, teatro, ópera, radio, televisión, cómic, Ediciones Internacionales Universitarias, Madrid, 2003.

McLEISH, ROBERT: Técnicas de creación y realización en radio. IORTV, Madrid, 1989.

SERNA, ASSUMPTA: El trabajo del actor de cine, Cátedra, Madrid, 2002.